

Tytti Tuppurainen sd ym.

Kirjallinen kysymys Euroopan strategisten investointien rahaston ESIR:n rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisestä Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Vuonna 2015 perustettu Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR) on keskeinen osa Euroopan investointiohjelman, jolla pyritään lisäämään pitkäkestoista talouskasvua ja kilpailukykyä EU-jäsenvaltioissa. Rahaston tarkoituksena on helpottaa julkisen rahoituksen käyttöä yksityisten investointien liikkeelle saamiseksi. ESIR tarjoaa rahoitusta taloudellisesti kannattavien investointien toteuttamiseksi. Pääosan rahoituksesta on tarkoitus kohdistua infrastruktuuriin ja uudistaviin teollisiin investointeihin ja noin neljäsosan pk-yrityksille lainojen lisäksi myös sijoituksina rahastojen kautta. ESIR-rahoitusta voivat saada myös julkisen ja yksityisen sektorin yhteishankkeet sekä yritysten t&k-hankkeet.

Tarkoituksena oli alun perin saada liikkeelle 21 miljardin euron alkupanostuksella 315 miljardin euron investoinnit Euroopassa vuoteen 2020 mennessä. Ensimmäisen vuoden aikana investointiohjelman puitteissa ja rahaston avulla on saatu aikaan 116 miljardin euron investoinnit eri puolilla Eurooppaa. Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker totesi syyskuussa 2016 Euroopan unionin tilaa käsittelevässä puheessaan, että rahaston voimassaoloaikaa ja rahoituskapasiteettia kaksinkertaistetaan ainakin 500 miljardiin euroon vuoteen 2020 mennessä. Tämän lisäksi komissio pyrkii muun muassa parantamaan ESIR-rahaston maantieteellistä kattavuutta korostamalla aiempaa enemmän rahoituksen hakijoille jäsenvaltioissa annettavaa paikallista teknistä apua.

ESIR-rahaa voi hakea Euroopan investointipankin ja Euroopan investointirahaston sekä välittäjäorganisaatioiden kautta. Suomessa välittäjäorganisaatioina voivat toimia esim. työ- ja elinkeinoministeriön alaiset rahoitusorganisaatiot, kuten Finnvera ja Tekes, minkä lisäksi välittäjäorganisaatioita voivat olla myös pankit, rahoituslaitokset ja rahastot. Suomessa OP-ryhmästä tuli maaliskuussa 2016 ensimmäinen välittäjäorganisaatio ESIR-rahoitukselle.

Tähän mennessä eniten rahastosta ovat hyötynneet Ranska, Italia ja Espanja, joissa on meneillään yli kymmenen hanketta kussakin maassa. Toistaiseksi ainoastaan Ääneskosken biotuotetehdas sekä Pasilan Tripla-keskus ovat saaneet Suomessa ESIR-rahoitusta. Suomessa rahaston heikkoon liikkeellelähtöön on vaikuttanut muun muassa välittäjäorganisaatioiden puute. Toisaalta myös OP:n välirahoituksen kysyntä on ollut vähäistä. Lisäksi huono taloudellinen tilanne voi omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että hankkeita ei saada alulle, kun tarvittavaa omaa osuutta rahoituksesta ei ole saatavilla. Finnveran uudelle juniorilainallekaan ei ole ollut juurikaan kysyntää.

Kirjallinen kysymys KK 493/2016 vp

Suomi ja muu Eurooppa kärsivät merkittävästä investointivajeesta. Varsinkin nyt rahaston kasvattamisen ja voimassaoloajan pidentämisen puitteissa olisi erittäin tärkeää hyödyntää kaikki olemassa olevat rahoitusmahdollisuudet ja myös ESIR-rahaston tarjoamat mahdollisuudet Suomessa nykyistä tehokkaammin. Suomessa rahastoa tulisi hyödyntää erityisesti liikennehankkeissa sekä arktisen osaamisen hankkeissa, esim. Jäämeren ratayhteyteen liittyen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallituksella strategiaa ESIR-rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja onko osoitettu, että strategian toimeenpano on riittävää,

miksi jo lanseeratut rahoitusinstrumentit eivät ole tuoneet konkreettisia tuloksia ja mistä tämä johtuu sekä

kuinka hallitus on varautunut ESIR-rahaston rahoitusmahdollisuuksien kasvattamiseen ja Suomen hyötymiseen siitä?

Helsingissä 28.9.2016

Tytti Tuppurainen sd
Lauri Ihalainen sd
Sanna Marin sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Jukka Gustafsson sd
Riitta Myller sd
Timo Harakka sd
Maria Tolppanen sd
Maarit Feldt-Ranta sd
Ville Skinnari sd